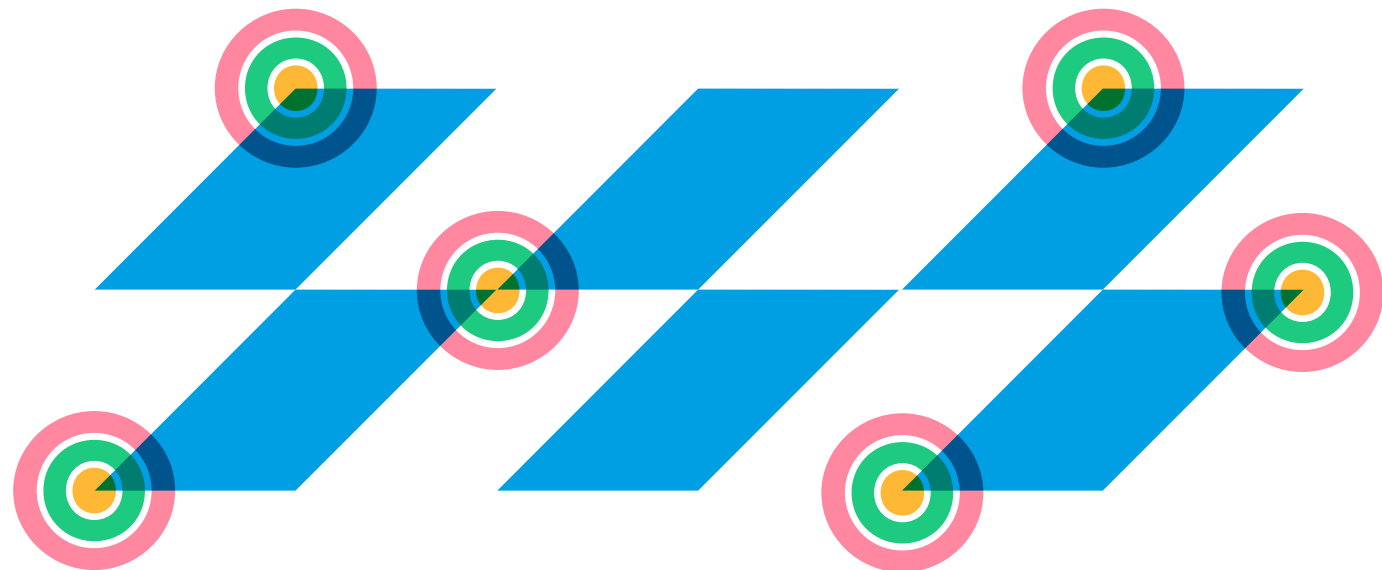
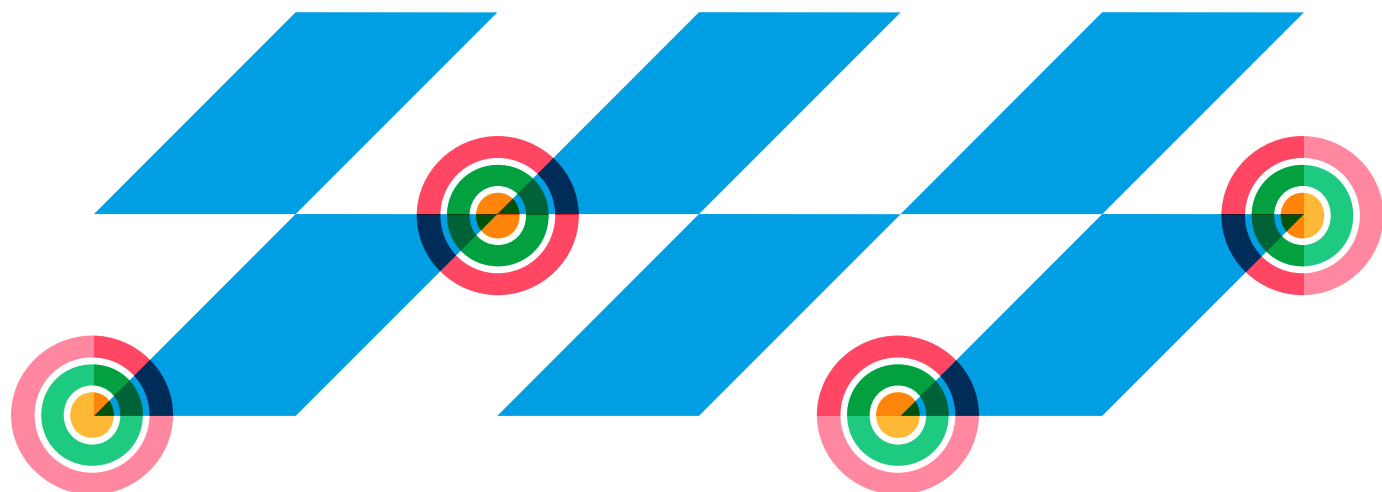

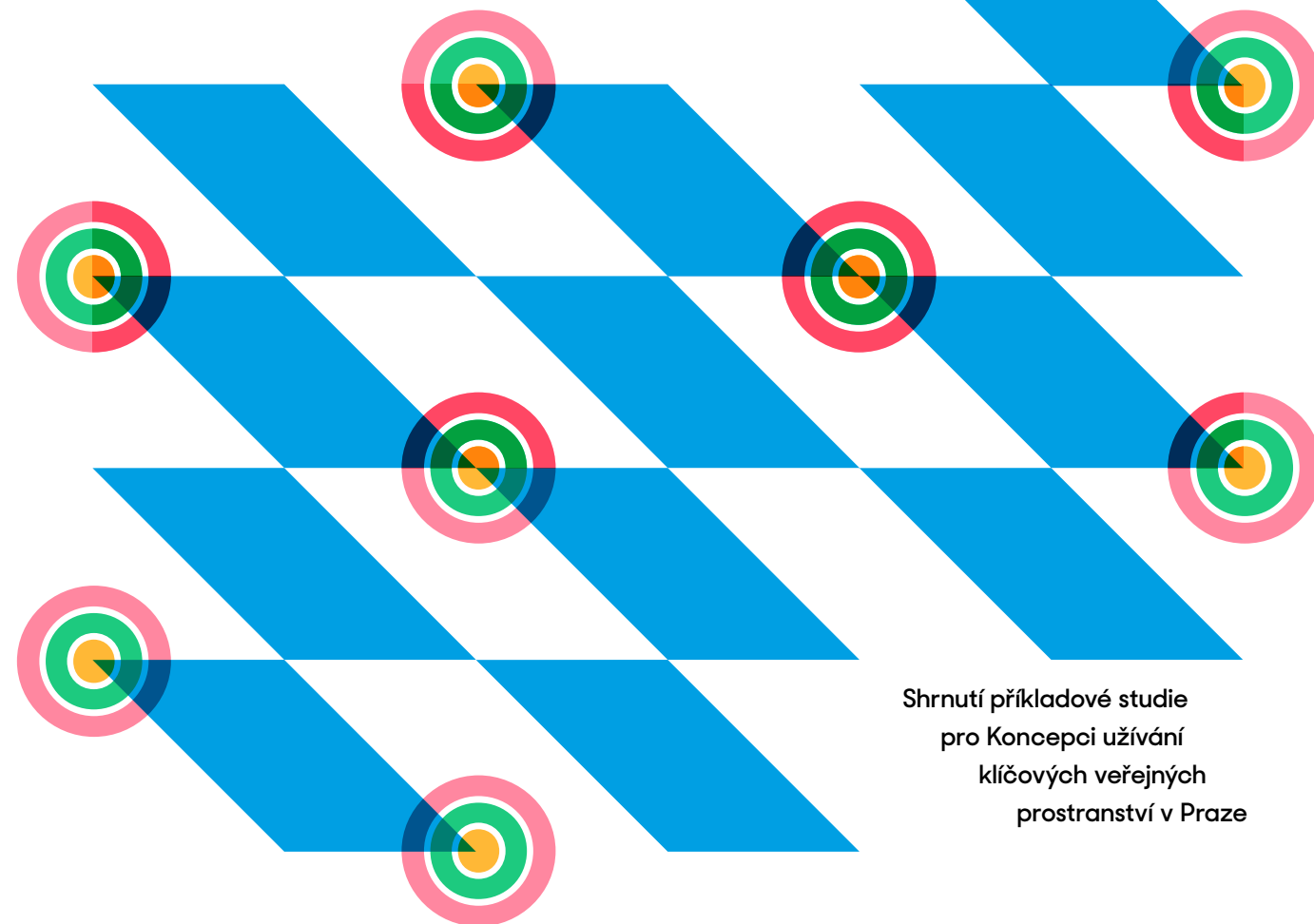

kreativnipraha.eu

Vyhodnocení zkušebního režimu

MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ

Shrnutí příkladové studie
pro Konceptci užívání
klíčových veřejných
prostranství v Praze

Vyhodnocení zkušebního režimu

Malostranské náměstí

—

Malostranské náměstí je projekt
Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy.

—

www.kreativnipraha.eu

www.iprpraha.cz

facebook.com/iprpraha

—

Shrnutí příkladové studie pro Konceptci užívání
klíčových veřejných prostranství v Praze

ÚVOD

Malostranské náměstí je nejen z historického hlediska jedno z nejvýznamnějších prostranství Prahy.

Jde o prostor s vysokou reprezentační a památkovou hodnotou a jako součást tzv. Královské cesty je i jednou z nejnavštěvovanějších lokalit v centru města.

V celé ploše horní i dolní části náměstí se po dlouhou dobu nacházelo parkoviště, což bylo v hrubém rozporu s významem a potenciálem náměstí. Prostor v žádném ohledu nesloužil jako veřejné a reprezentativní prostranství a nenabízel důvod k zastavení, případně k posezení. Tento stav vedl veřejnost k aktivnímu jednání o revitalizaci náměstí.

Díky iniciativě aktivních místních obyvatel a petici, kterou podepsalo více než 10 000 osob, se v roce 2014 podařilo nastartovat proces revitalizace Malostranského náměstí.

V červenci 2016 vešel v platnost zákaz parkování v prostoru dolního náměstí a to se otevřelo veřejnosti. Na základě stejného usnesení Rady hl. m. Prahy byla v Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy zřízena pozice koordinátora pro Malostranské náměstí, jehož úkolem měla být podpora zájemců o pořádání aktivit a oživení náměstí. Usnesení Rady dále obsahovalo Základní pravidla využívání Malostranského náměstí. Tím byl de facto zahájen zkušební provoz Malostranského náměstí v novém režimu, jehož vyhodnocení je obsahem příkladové studie a jehož závěry ve zkrácené verzi předkládáme. Na dobu šesti měsíců byla také ustanovena pracovní skupina z řad místní aktivní občanské společnosti s cílem testovat možnosti dalšího využití náměstí a následně vyhodnotit zkušební provoz.

Již v roce 2014 Magistrát hl. m. Prahy ve spolupráci s IPR Praha vyhlásil mezinárodní urbanisticko-architektonickou soutěž na

ideové řešení prostoru Malostranského náměstí. V soutěži zvítězil návrh Ateliéru Hájek. V průběhu příprav soutěžních podmínek bylo uspořádáno veřejné setkání o budoucnosti Malostranského náměstí a veřejnost měla také možnost se zapojit vyplněním dotazníku. V současnosti vítězný Ateliér Hájek dopracovává studii revitalizace náměstí. Realizace návrhu se očekává v roce 2018.

Hlavní ZÁVĚRY

Od července do prosince 2016 hlavní město Praha v rámci zkušebního provozu Malostranského náměstí

- realizovalo **14** kulturních akcí, které navštívilo více než **2 500** návštěvníků
- poskytlo příjemné místo pro odpočinek Pražanům a turistům z Čech i zahraničí na hojně navštěvované Královské cestě
- díky koordinaci provozu náměstí zjednodušilo administrativní proces žádosti o zábor veřejného prostranství na **3** návštěvy úřadu ze standardních **9** návštěv
- zkrátilo vyřízení záboru veřejného prostranství na akci u příslušných orgánů na **14** dní ze standardních **60** dní
- ustanovilo Základní pravidla využívání Malostranského náměstí
- dalo vzniknout Manuálu pro pořádání akce na Malostranského náměstí
- podpořilo myšlenku „Živé centrum města“ aktualizovaného Strategického plánu hl. m. Prahy a posílilo tak konkurenceschopnost Prahy mezi vyspělými evropskými metropolemi

Strategické DOKUMENTY

Změnou užívání Malostranského náměstí město podpořilo plnění strategických cílů vytyčených v aktualizovaném Strategickém plánu hl. m. Prahy. Podpora rozvoje funkčních a živých veřejných prostranství, která jsou dobře dostupná, pro realizaci kulturních a komunitních aktivit i pro spontánní akce organizovaných i neorganizovaných skupin občanů je ukotvena v těchto strategických cílech:

Cíl 1.2 KOMUNITNÍ ŽIVOT;
opatření 1.2 B Zázemí pro kulturní aktivity

Cíl 1.3 ŽIVOT VE MĚSTĚ;
opatření 1.3 C Veřejná prostranství města
a 1.3 D Kvalita života ve městě

Cíl 2.3 KULTURNÍ ZNAČKA;
opatření 2.3 D Kultura ve veřejném prostoru
Rozhodnutím o změně užívání Malostranského náměstí město také sleduje principy ukotvené v Manuálu tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy a ve Strategii rozvoje veřejných prostranství hl. m. Prahy.

Zrušením parkoviště město navrátilo náměstí funkci kvalitního fyzického prostoru, který umožňuje:

- svobodnou volbu činností a pohybu po celé ploše bez časového omezení,
- shromažďování většího počtu lidí,
- dostatek míst k sezení a stín,
- umístění prvků obohacujících vnímání a užívání prostředí – vodní prvek či umělecké dílo.

Klíčové otázky pro PŘÍKLADOVOU STUDII

Při zpracování příkladové studie byly položeny tyto klíčové otázky:

- Jaký je současný charakter náměstí? Atmosféra, viditelnost, vybavenost?
- Jaký je preferovaný charakter náměstí z pohledu aktivní veřejnosti a aktérů úzce spjatých s náměstím?
- O jaké aktivity má zájem místní komunita, místní institucionální stakeholderi, kulturní aktéři a další jiné subjekty?
- Jaké aktivity nejlépe hodnotí rezidenti?
- Jaké aktivity nejlépe hodnotí návštěvníci akcí?
- Jaké aktivity nejlépe hodnotí podnikatelé a další aktéři operující přímo na náměstí?
- Jak vyhovují zjednodušená pravidla správy náměstí, vytvořené technické podmínky a služby koordinátora? Jaké jsou přetrvávající bariéry pro pořádání akcí?
- Jaké jsou současné legislativní podmínky pro realizaci kulturně-komunitních aktivit ve veřejném prostoru metropole? Jak v praxi funguje správa veřejného prostoru?
- Jaké hlavní bariéry vidí organizátoři v současných pravidlech MHMP?
- Jak funguje správa veřejných prostorů jinde v ČR a Evropě?

Vyhodnocení ZKUŠEBNÍHO REŽIMU

Následující kapitola se věnuje vyhodnocení zkušebního režimu, který na Malostranském náměstí probíhal od 1. července 2016 do 31. prosince 2016. Zkušební režim a koordinace byly následně prodlouženy až do 31. března 2017, nicméně vyhodnocení se podrobně věnuje akcím, které proběhly do konce roku 2016. Od ledna 2017 probíhalo zpracování analýz, zkušeností a vyhodnocování šetření.

Při zpracování Vyhodnocení zkušebního režimu byly využity mimo jiné také tyto průzkumy, rešerše a analýzy, které tvoří samostatné přílohy kompletní příkladové studie:

Průzkumy spokojenosti při zkušebním provozu Malostranského náměstí, SOCIORES – MGR. PAVEL ČERNÝ

Vyhodnocení pilotního projektu Pražské židle a stolky na Malostranském náměstí, KVP IPR PRAHA

Legislativní analýza podmínek pro aktivity ve veřejném prostoru, MGR. MARTIN ŠOTOLA

Rešerše zahraničních příkladů práce s veřejným prostorem, PHDR. KATEŘINA PTÁČKOVÁ, MGR. MARTIN VOLEK

Rešerše zahraničních projektů ve veřejném prostoru z hlediska jejich provozu – Náměstí PRO LIDI, MGR. MICHAELA HEČKOVÁ

Průzkum ekonomických, sociálních a kulturních subjektů působících v okolí Malostranského náměstí v Praze, Antrhropictures, z.s.

Mediální monitoring, MHMP

Pozice koordinátora

Pozice koordinátora byla definována usnesením MHMP takto:

Koordinátor veřejného prostoru je moderátorem, animátorem a zprostředkovatelem realizace a oživení veřejného prostoru.

Zapojením koordinátora do administrativního a částečně také produkčního procesu se podařilo významně snížit časovou náročnost jak pro organizátory, tak úředníky. Koordinátor byl jakýmsi průvodcem v poměrně složitém systému vyřizování záboru a zároveň partnerem pro úředníky, do jejichž gesce správa Malostranského náměstí spadá.

Z CELKOVÝCH 9 KROKŮ, RESPEKTIVE 9 NUTNÝCH NÁVŠTĚV U ÚŘEDNÍKŮ, SE DÍKY KOORDINACI PODAŘILO SNÍŽIT POČET NÁVŠTĚV V PŘÍPADĚ MALÝCH KOMUNITNÍCH ČI KULTURNÍCH AKCÍ NA POUHÉ 3.

Koordinátor poskytoval konzultace, upozorňoval na specifika prostoru a poskytoval potřebné formuláře, které v případě nutnosti pomáhal žadatelům správně vyplnit. Výstupem této spolupráce je manuál, který byl koordinátorem zasílán při prvním kontaktu – žadatelé si tak mohli udělat obrázek o tom, co je při realizaci akce na Malostranském náměstí čeká.

Pozitivní ohlasy na pozici koordinátora byly ze strany organizátorů, úředníků tak i samotné pracovní skupiny.

JAKO NEDOSTATEK SE UKÁZALA DOSTUPNOST INFORMACÍ PRO ORGANIZÁTORY, SLOŽITOST ADMINISTRATIVNÍHO PROCESU A ZÁTĚŽ PLYNOUCÍ Z POPLATKŮ, KTERÉ NEJVÍCE ŠKODÍ JEDNORÁZOVÝM SPONTÁNNÍM AKCÍM.

Pravidla

Usnesení RHMP z června 2016 spolu s ukončením parkování stanovilo také Základní pravidla využívání Malostranského náměstí. Cílem zkušebního provozu a koordinace administrativních postupů bylo tato pravidla prověřit a popř. spolu s pracovní skupinou navrhnout jejich úpravu.

Základní pravidla využívání Malostranského náměstí schválená Usnesením RHMP č. 1556

PREAMBULE:

Veřejný prostor není jen fyzickou strukturou ulic, parků a náměstí, ale je dějištěm městského života, je prostředím společenské interakce. Míra spokojenosti uživatelů veřejných prostranství nezávisí jen na fyzické kvalitě, ale také na hloubce prožitku. Bude-li město krásné, historicky cenné, čisté, unikátní a zároveň bude nudné, prožitek z návštěvy nebude tak silný, jako když návštěvník okusí autenticitu života na ulici. Chceme podporovat lokální a živou kulturu. Chceme opravdové Malostranské náměstí.

- akce krátkodobé/jednorázové
- šetrné k veřejnému prostoru
- s respektem k okolí
- s mimořádným přínosem pro Prahu
- reklamní akce
- soukromé akce
- parkování
- masové akce
- náměstí je přístupné nepřetržitě a všem
- dodržování nočního klidu
- zajištění volného průchodu přes prostor náměstí a prostupné pro složky IZS
- akce se koná v souladu s Pravidly MN
- akce se koná v souladu s obecnými záměry Prahy – Strategický plán HMP, Manuál a Strategie tvorby veřejných prostranství
- akce je zdarma přístupná (vybírání do klobouku povoleno!)

Pracovní skupina k Malostranskému náměstí

Od konce června 2016
do března 2017 proběhlo
celkem 7 setkání zástupců
projektu Kreativní Praha!
IPR se členy pracovní
skupiny.

ÚKOLEM PRACOVNÍ SKUPINY BYLO:

- ve spolupráci KREP IPR dopracovat Základní pravidla pro využití Malostranského náměstí
- průběžně vyhodnocovat zkušební provoz
- zpracovat dílčí podkladový materiál – příkladovou studii pro vznik „Koncepce užívání klíčových veřejných prostranství v Praze“

ČLENOVÉ PRACOVNÍ SKUPINY:

JANA BERKOVÁ, Odbor komunikace
a marketingu MHMP

TOMÁŠ BÖHM, Městská část Praha 1,
komise kultury MČ Praha 1

DAVID HANZLÍK, Malostranská beseda, a. s.

PETR HEJMA, KampaNula, o. s.

TOMÁŠ OLIVA, Spolek občanů a přátel
Malé Strany a Hradčan

PHDR. KATEŘINA JACQUES, místní občanka

MARTIN KOTAS, kavárna Mlýnská

Závěry a doporučení pracovní skupiny

Pracovní skupina se shodla,
že Malostranské náměstí pro ni představuje:

- náves Malé Strany
- klidovou zónu

Co se týká programu, pracovní skupina konstatovala

- není proti trhům, ale požaduje trhy kvalitní a lokální
- preferuje akce lokálního charakteru a menšího rozsahu s ohledem na charakter Malostranského náměstí (aktivity místních občanů a institucí)
- opakovaně se diskutovalo o nedostatku zeleně a mobiliáře – podmínka naplnění funkce klidové zóny a zajištění stínu
- úklid považuje za nedostatečný
- výrazně negativně hodnotí průběh schválení a dopracování vítězného návrhu architektonické soutěže, který vnímá jako nedostatečně projednaný s veřejností

Ohledně správy náměstí se pracovní skupina vyjádřila:

- souhlasí s koordinací, ale na úrovni města,
- navrhuje zřídit pozici kurátora, který by zpracovával příchozí podněty a zároveň aktivně oslovoval vhodné subjekty k zapojení se do programu (týká se uměleckých intervencí)
- požaduje transparentní výběrové řízení na místního správce pro zajištění čistoty náměstí a podpory programu, ideálně spojeno s provozem kavárny
- požaduje transparentní výběrové řízení na provozovatele kavárny, ideálně zároveň místního správce

Program

V období od 1. 7. 2016 do 31. 12. 2016 se z celkových **24** přihlášených projektů uskutečnilo **14**. Nerealizované projekty se převážně nekonaly, protože nevyhovovaly základním pravidlům či jejich organizátoři akce z finančních či logistických důvodů neuskutečnili. V rámci zkušebního provozu koordinátorka asistovala při všech akcích, které vyhověly pravidlům s cílem vyzkoušet jejich funkčnost a vhodnost a zároveň pojmenovat bariéry, které komplikují, či dokonce znemožňují aktivity ve veřejném prostoru.

Datum	Název akce	Organizátor	Poznámky	Návštěvnost
Od 1. 7. 2016 do listopadu 2016	Pražské židle a stolky	IPR Praha	Zkušební provoz bez extra zabezpečení, odcizen jeden stůl a 5 židlí. O správu se starala Nadace pražské děti.	srpnové šetření: sedne si 45 lidí během hodiny
27. 8. 2016	Letní kino němých filmů	Containall	Potíže s elektřinou. I přes provoz baru se akce finančně nevyplatila.	cca 300
Od 14. 9. 2016 do 15. 11. 2016	Šachy na ulici	Piána na ulici	Piána zafinancovala jak vytvoření, tak dopravu. O správu se starala Nadace Pražské děti.	častá obsazenst
17. 9. 2016	Zažít město jinak	Kateřina Jacques	Problém s elektřinou a odpuštěním poplatku.	průběžně, cca 600
Od 18. 10. 2016 do prosince 2016	Sochy studentů	AVU	Při výběru soch chyběl kurátor.	neměřitelné
23. 10. 2016	Sen pod malostranským platanem	CZ Kelley, s.r.o	Akce se konává na Jánském vršku, z důvodů rekonstrukce přesunuta na Malostranské náměstí. Praha 1 poskytla finanční podporu.	průběžně, cca 260
1. 11. 2016	Průvod pražských strašidel	CZ Kelley, s.r.o	Průvod, který procházel Prahou, končil na náměstí. Součástí akce byla také bohoslužba.	cca 100
23. a 24. 11. 2016	Udělování ceny Neuron	Nadační fond Neuron	Pohlídat, aby se nekřížilo s GHMP	neměřitelné
26. 11. 2016	Mal nám	studenti Arts managementu	Školní projekt oživení veřejného prostoru dočasnou výtvarnou instalací.	neměřitelné
1. 12. 2016	Rozsvěcení vánočního stromku	Nadace Pražské děti	Pravidelná akce	cca 150
12. 12. 2016	Koncert dětského sboru	Nadace Pražské děti	Pravidelná akce	cca 200

Závěry

Existující Základní pravidla pro využití Malostranského náměstí poměrně jasně určují, která akce by zde měla být povolena a která nikoli. Primární zájem je, aby se na Malostranském náměstí odehrávaly akce, které jsou svým obsahem i formou k tomuto prostoru šetrné a nezatěžují ani místo, ani jeho obyvatele či návštěvníky.

- Při několika akcích se ukázala jako nezbytná pozice odborného garanta, který by přemýšlel nad umístěním instalace, mobiliáře, rozvržením stánků a byl v tomto směru realizátorům partnerem.
- Důvod, proč se akce, které byly povoleny, a přesto se nekonaly, byl v drtivé většině finanční. Poplatky za zábor prostoru spolu s náklady na technické zajištění představují pro neziskové akce značnou bariéru.
- Uspořádání akce ve veřejném prostoru bez jakéhokoli zázemí, mobiliáře či techniky

je záležitost finančně náročná, je nutné ji plánovat s větším předstihem.

- Realizátoři většinou projevili zájem akce opakovat, spolupráci s koordinátorem spočívající především ve zjednodušení a urychlení komunikace s úřady hodnotili velmi pozitivně.
- Shodli se, že chybí produkční manuál, který by jim pomáhal orientovat se ve složitém byrokratickém procesu.
- Návštěvníci velmi pozitivně hodnotili kvalitu uskutečněných akcí (83 %).

Návštěvnost

Návštěvnost za běžného provozu náměstí

Přes Malostranské náměstí v letních a podzimních měsících projde za hodinu v průměru **4 870** lidí. Z realizovaného šetření Kanceláře veřejného prostoru IPR Praha vyplývá, že více lidí se zastavuje v prostoru horního náměstí ve srovnání s dolním – jde především o větší turistické skupiny čekající před vchodem do kostela sv. Mikuláše.

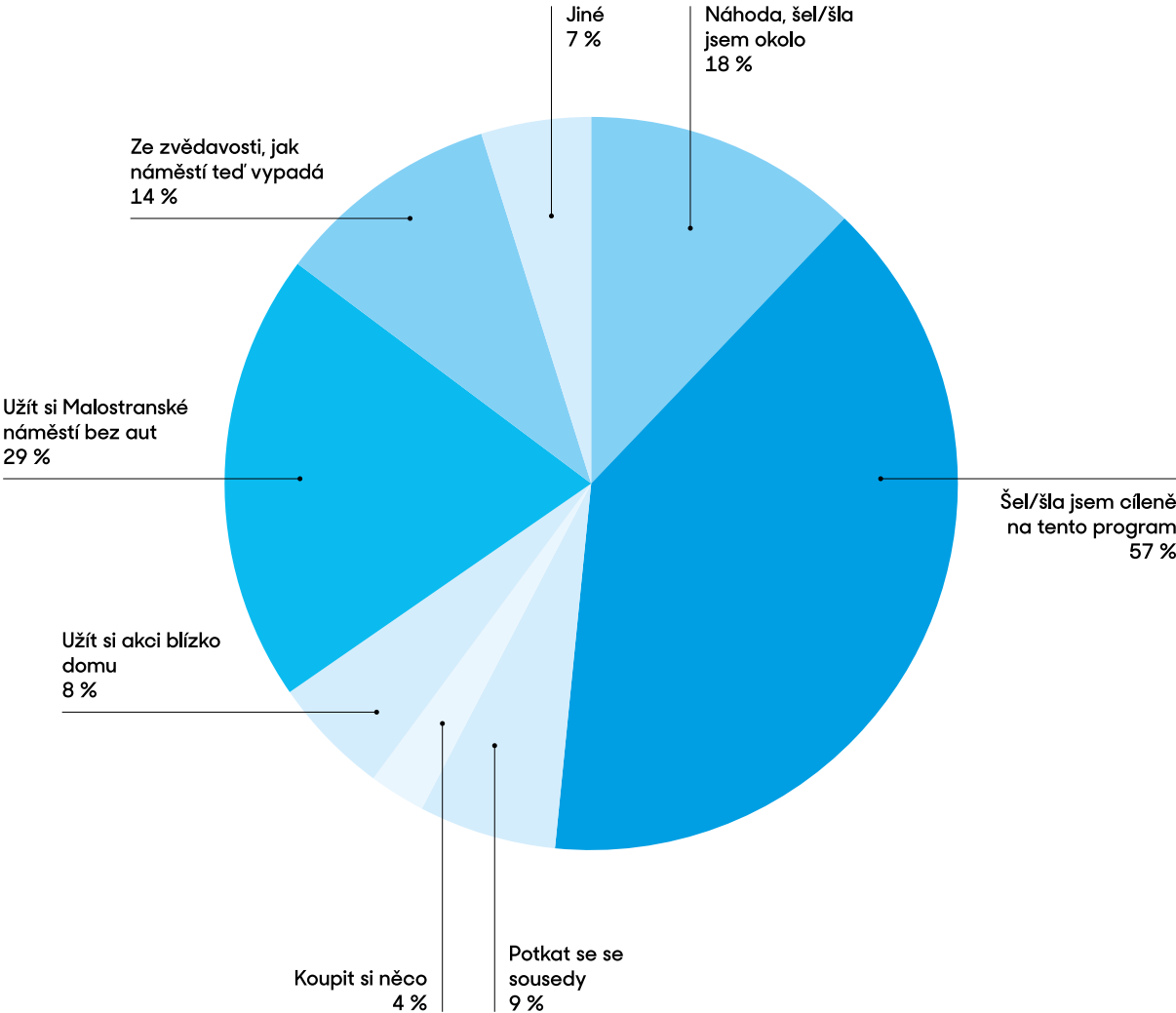

Návštěvnost během konání akcí

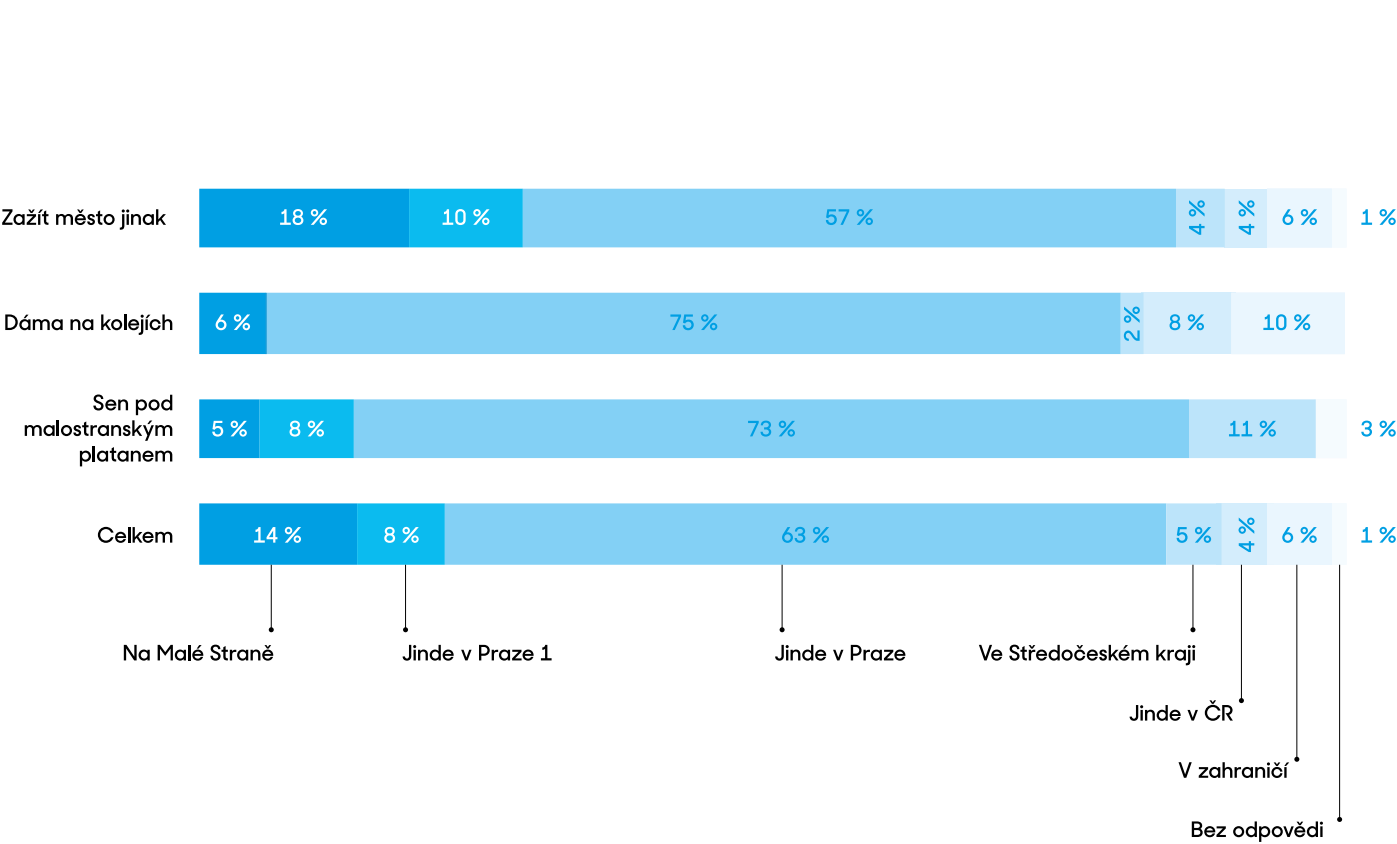
Návštěvnost během konání kulturních akcí byla sledována v září a říjnu 2016. Každá akce přilákala a nejspíše i v budoucnu přiláká odlišné publikum. Neexistuje tedy někdo jako „typický návštěvník akce na Malostranském náměstí“. Publikum bude definované jak samotnou akcí, tak její propagací (použitými informačními kanály). Společnou charakteristikou návštěvníků akcí během září a října bylo vyšší zastoupení žen a osob s výrazně vyšším vzděláním, než odpovídá pražskému obyvatelstvu, ale to nejspíše platí pro kulturní akce obecně.

Hlavní důvody účasti na akci (průměrné hodnoty za všechny akce)

Bydliště účastníků akcí na Malostranském náměstí

Pobytová kvalita

Zrušením parkoviště a nastolením zkušebního provozu udělalo město první a klíčový krok k vytvoření kvalitního veřejné prostranství.

MEZI DŮLEŽITÉ PRVKY UŽIVATELSKY PŘÍJEMNÉHO PROSTRANSTVÍ PATŘÍ
NAPŘÍKLAD:

- místa k sezení,
- stín/sucho (stromy, střecha, ale i velké deštníky),
- voda (pítka, fontána),
- možnost v blízkosti pořídít jídlo,
- dostupné toalety,
- infrastruktura k pořádání kulturních akcí atd.

Tyto atributy Malostranské náměstí v současné chvíli ne zcela naplňuje.

Vzhledem k tomu, že z uskutečněných šetření ohledně dalšího využití náměstí vyplývá jako nejčastější požadavek "klidová zóna" či "místo pro setkávání, zastavení", je otázka zlepšení pobytové kvality na prvním místě.

MOBILIÁŘ

Pražské židle a stolky, umístěné v dolní části náměstí během zkušebního provozu, využilo za 4 měsíce **130 000** lidí po dobu **35 000** hodin. Lidé se zde zastavili na krátký odpočinek či občerstvení, při čekání na tramvaj, ale i na delší posezení s přáteli či knížkou.

JE PROTO ZŘEJMÉ, ŽE VYTVOŘENÍ DOSTATKU MÍST NA SEZENÍ JE POTŘEBNÝM A ŽÁDOUCÍM KROKEM. Požadavek na doplnění mobiliáře vyplývá také z realizovaných průzkumů jak v roce 2014 v souvislosti s přípravou zadání architektoniko-urbanistické soutěže, tak z průzkumů spokojenosti v rámci zkušebního provozu v roce 2016.

MEZI DALŠÍ PRVKY MOBILIÁŘE, KTERÝ NA NÁMĚSTÍ CHYBÍ NEBO NENÍ V DOSTATEČNÉM MNOŽSTVÍ, PATŘÍ:

- stojany na kola,
- koše na odpadky,
- veřejné toalety.

KAVÁRNA

V současné chvíli se na Malostranském náměstí nachází 2 místa evidovaná tržním řádem – jedno využívá Nadace Pražské děti pro svůj stánek s trdelníkem a druhé zaujímá bufet u Adély, jehož nabídka je kvalitativně velmi nízká. Již v doporučeních IPR Praha příložených k usnesení RHMP se navrhuje tyto stávající stánky odstranit, čímž by se mohlo uvolnit tržní místo a být vypsáno transparentní výběrové řízení na provozovatele mobilní kavárny.

Shrnutí potenciálů a bariér Malostranského náměstí

Následující SWOT analýza je nástrojem pro strukturované shrnutí slabých a silných stránek současného stavu Malostranského náměstí. Příležitosti a hrozby definují vnější vlivy, které z dlouhodobého hlediska mohou být příležitostí, či naopak překážkou dalšího rozvoje veřejného prostoru.

Silné stránky

- Jedno z nejvýznamnějších veřejných prostranství v historickém jádru metropole
- Genius loci
- Otevřenost pro kulturní akce MHMP
- Koordinace jako pomoc při vyřizování záboru
- Funkční pravidla

Příležitosti

- Malostranské náměstí jako příjemné místo v centru Prahy
- Zájem o konání akcí různých skupin a typů organizátorů = pestrá nabídka
- Silní partneři (Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy, Akademie múzických umění v Praze, Akademie výtvarných umění v Praze, Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, Galerie hl. m. Prahy, Národní galerie v Praze, ...)
- Místní komunita a podniky
- Nadstandardní počet návštěvníků (především turistů) v exponovaných měsících

Hrozby

- Prázdné náměstí
- Poslanecká sněmovna a Parlamentu ČR její nátlak na navrácení parkoviště
- Rekonstrukce – způsobí přerušení procesu zabydlování Malostranského náměstí a změnu prostoru

- Neshoda a prohloubení nedůvěry mezi Prahou a místní komunitou či Prahou 1
- Žádní zájemci o pořádání akcí na Malostranském náměstí

Slabé stránky / bariéry

- Povrch a hluk
- Chybějící zdroj elektřiny
- Nedostatečný úklid
- Nedostatečný mobiliář
- Toalety
- Nedořešená situace s trhy a kavárnou
- Administrativa a poplatky, které zatěžují především spontánní komunitní akce
- Nulový rozpočet
- Nesystematicky řízený proces participace v době zadání architektonické soutěže v důsledku změny politické reprezentace – aktéři (pracovní skupina) nemají důvěru v transparentnost při naplňování původních vizí

Na zkušební provoz mají navazovat takové aktivity a opatření, které posílí silné stránky a využijí uvedených příležitostí. Většina slabých stránek pramenících z tzv. vnitřního prostředí projektu má řešení, která jsou shrnuta v návrhové části dokumentu. Ty, které řešení v krátkodobém horizontu nemají (elektřina, povrch, hluk), s sebou nesou jistá omezení, se kterými je nutné počítat.

Pokud budeme ignorovat slabé stránky a příležitosti, hrozí prázdné náměstí, což si nepřeje žádná ze stran. Správně zvolená správa prostoru s sebou nese i garanci programu a pobytové kvality náměstí jako místa pro širokou veřejnost.

Bariéry

Stručný popis bariér, které ovlivnily harmonogram a typ akcí, jež se v rámci zkušebního provozu konaly či nikoli.

PŘIPRAVENOST PROJEKTU

Oslovení zájemců o realizaci programu, zjišťování technického stavu prostoru i nastavení spolupráce se všemi zainteresovanými institucemi

(TSK, ODA MHMP, SVM MHMP, OPP MHMP, Městská policie adt.) proběhlo až poté, co byl oficiálně zahájen zkušební provoz. Došlo tedy k určité časové prodlevě, než byly nastaveny všechny administrativní postupy a než mohly zájemci své projekty patřičně připravit.

TERMÍN

Celý proces zásadně zpomaloval fakt, že probíhal v čase prázdnin, kdy klíčoví úředníci či organizátoři akcí nebyli v Praze.

ADMINISTRATIVA

Vzhledem k zákonu a platným vyhláškám bylo třeba nastavit společně s ODA MHMP a SVM MHMP systém, kterým budou akce schvalovány a administrovány. Díky koordinátorce se snížil počet nezbytných kroků, celou akci tak bylo možné vyřešit během několika dnů. Vyřízení záboru bez koordinátora trvá cca 2 měsíce, což prakticky eliminuje spontánní akce malého rozsahu.

POPLATKY

Obecně závazná vyhláška v tuto chvíli upravuje poplatky za zábor veřejného

prostranství tak, že se jim v případě akcí nedotovaných městem či městskou částí nelze vyhnout. To je bezpochyby bariéra pro akce malého rozsahu, sousedské a podobné aktivity, které vznikají impulzivně a často bez rozpočtu.

PROSTOR

Malostranské náměstí samo o sobě zahrnuje několik bariér, které vylučují některé typy aktivit. Prostor je hlučný (nevhodný pro komorní akce), nerovný (nevhodný pro sportovní či taneční aktivity).

ELEKTŘINA

V prostoru Malostranského náměstí neexistuje veřejný zdroj elektřiny vhodný k většímu odběru.

ZÁZEMÍ

Malostranské náměstí zatím nedisponuje technickým zázemím ani základním vybavením (elektřina, ozvučení, podium, WC).

FINANCE

Jsou nutné pro organizační zázemí a platbu

poplatků. U neziskových projektů lze řešit buď v delším časovém horizontu (dotace, příspěvek dárců), nebo spojením akce s mobilním barem. Bez těchto finančních zdrojů se akce nemohly na náměstí uskutečnit.

Návrh dalšího postupu

Hlavním cílem dalších kroků, které jsou předmětem doporučení návrhové části, je z Malostranského náměstí vytvořit kvalitní veřejné prostranství, které je především obytné, tj. bezpečné, vstřícné pro všechny skupiny obyvatel, zdravé, živé, komunikativní, smyslově podnětné a krásné. Náměstí by svým charakterem mělo směřovat k veřejnému prostranství nejvyšší kvality, proto by mělo:

- být přístupné, vyhledávané a atraktivní pro všechny skupiny obyvatel,
- být kvalitně udržované a spravované,
- vybízet k pěšímu pohybu a k pobývání,
- poskytovat prostor pro co největší škálu dobrovolných činností a iniciovat sociální kontakt mezi jedinci,
- podněcovat pocit identifikace s místem k posílení sociální soudržnosti,

- reagovat na proměnu rytmu denní doby týdenních cyklů a ročních období.

Následující doporučení vycházejí jednak ze zkušeností nabytých během zkušebního provozu, dále z četných šetření provedených na místě se zástupci místních subjektů (kavárny, spolky, obyvatelé) i široké veřejnosti. Jsou také v souladu s vyjádřením pracovní skupiny. Pojmenovávají 5 nástrojů (pravidla, koordinace, systém správy, informovanost, pobytová kvalita) a doporučené kroky, které jsou nezbytné k funkčnímu nastavení správy Malostranského náměstí.

Pět nástrojů úspěšného oživení Malostranského náměstí

1. Schválit aktualizovaná Základní pravidla využívání Malostranského náměstí

Pravidla tak, jak byla nastavena v usnesení RHMP z června 2016, se ukázala jako funkční. Jejich poměrně obecné, ale jasné znění dává možnost každou akci posoudit s ohledem na kontext Malostranského náměstí, který se stal mnohem diskutovanějším a zásadnějším jak pro členy pracovní skupiny, tak pro dotazované skupiny klíčových uživatelů náměstí.

2. Prodloužit stávající pozici koordinátora na dobu neurčitou

Pozice koordinátora se osvědčila. Pro organizátory akcí fungoval koordinátor jako průvodce složitým procesem záboru, propojoval jednotlivé aktéry a místní podniky či jednotlivce. Pro úředníky byl partnerem a nositelem informací.

3. Vytvořit ustálený postup schvalování aktivit a instalací

Tento postup by měl zahrnovat jednak schválená Základní pravidla využívání Malostranského náměstí, jednak vstupní a koordinační roli koordinátora. Akce, které pravidla jednoznačně nezakazují, ale zároveň nesplňují některá ze základních podmínek (krátkodobá akce, nekomerční akce apod.), předkládá

koordinátor k posouzení komisi RHMP pro koordinaci neinvestičních aktivit na veřejných prostranstvích na území Pražské památkové rezervace. Ke zvážení je dále instance kurátora či odborné komise, která by posuzovala vhodnost uměleckých intervencí či přímo podněcovala jejich vznik.

4. Zrušit poplatky za neziskové kulturní a volnočasové aktivity ve veřejném prostoru

Jednou z výrazných bariér především pro malé komunitní akce jsou poplatky, které se ze zákona vztahují na akce konané na veřejném prostranství. Od povinnosti platit poplatek za zábor veřejného prostoru jsou oproštěny pouze dobročinné akce a dále ty, které jsou finančně podpořeny hlavním městem či MČ Praha 1. Grantový systém Prahy neumožňuje ani symbolickou podporu, která je často ke konání malé sousedské slavnosti, tančírny nebo letního kina potřeba. Pokud tedy Praha stojí o větší množství akcí ve veřejném prostoru, doporučuje se pro organizátory nekomerčních aktivit zřídit celoroční možnost žádat o podporu do určité výše například s dvoutměsíčním předstihem.

5. Pověřit místního správce Malostranského náměstí

Funkční zahraniční modely pracují se systémem tzv. "místních správců". Místním správcem se rozumí ta organizace, která prostor po uživatelské stránce hlídá, je zájemcem pro organizátory akcí, dohlíží na úklid a poskytuje služby veřejnosti – zpravidla spojeno s kavérenským provozem.

Vyhodnocení zkušebního režimu

Malostranské náměstí

—

**Institut plánování a rozvoje
hlavního města Prahy**

Vyšehradská 57, 128 00 Praha 2

—

Autoři textů

MgA. Klára Mišunová

MgA. Olga Škočková

MgA. David Kašpar

Bc. Andrea Švandová

Ing. arch. Kateřina Frejlichová

—

Koordinátor zkušebního provozu

MgA. Klára Mišunová

—

Vedoucí projektu

MgA. David Kašpar

—

Koordinátor přípravy vyhodnocení zkušebního režimu a pracovní skupiny

Bc. Andrea Švandová

—

Odborní konzultanti

MgA. David Kašpar

MgA. Olga Škočková

MgA. Šárka Havlíčková

Mgr. Tereza Vohryzková

IPR —
Praha

—
jazyková korektura – PhDr. Nataša Macháčová

editace – MgA. Šárka Havlíčková

grafický design – BcA. Matěj Čech

—

první vydání / 48 stran

© IPR Praha, Praha, 2017

Vyhodnocení zkušebního režimu Malostranského náměstí

vydal v roce 2017 v Praze

Institut plánování a rozvoje

hlavního města Prahy